

O co chodzi z fundacją rodzinną?

Fundacja rodzinna to nowy w polskim porządku prawnym, szczególny rodzaj fundacji, która tworzona jest w celu gromadzenia majątku, zarządzania tym majątkiem w interesie fundatora i osób przez niego wskazanych oraz spełniania świadczeń na rzecz tych osób.

Dlaczego powinieneś zainteresować się polską fundacją rodzinną lub nawet rozważyć jej założenie?

Mówiąc zwięźle - ponieważ polska regulacja prawna w tym zakresie, w porównaniu do regulacji dotyczących fundacji rodzinnych w innych krajach (np. Austria, Lichtenstein) - jest niezwykle elastyczna, postanowienia statutu fundacji mogą być kształtowane niemal dowolnie, co pozwala na zorganizowanie fundacji na indywidualne potrzeby fundatora i jego bliskich, a także otwiera szereg nowych możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i za granicą, przy jednoczesnej minimalizacji obciążeń podatkowych.

Kto może założyć polską fundację rodzinną?

Założycielem fundacji rodzinnej może być wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Jest to w zasadzie jedyny wymóg dotyczący osoby fundatora. Nic nie stoi zatem na przeszkodzie, aby założycielem polskiej fundacji rodzinnej był cudzoziemiec. Zakładając fundację, fundator wnosi do niej określony majątek (np. nieruchomości, udziały w posiadanych spółkach, środki pieniężne itp.). Może być więcej niż jeden fundator fundacji rodzinnej. Fundatorzy nie muszą być ze sobą spokrewnieni. Fundator może kierować do organów fundacji rodzinnej uwagi, opinie lub rekomendacje dotyczące jej działalności.

Co ważne - fundator może być jednocześnie beneficjentem założonej przez siebie fundacji rodzinnej (nawet jedynym beneficjentem) i otrzymywać z niej świadczenia. Fundator może być również jedynym członkiem organów fundacji rodzinnej - w tym w szczególności jedynym członkiem jej zarządu. W konsekwencji powyższego może mieć całkowity wpływ na jej działalność i korzystać ze wszystkich przywilejów związanych z założeniem fundacji. Ponadto fundator nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania fundacji rodzinnej. Prawa i obowiązki fundatora są niezbywalne.

Główne zalety polskiej fundacji rodzinnej to:

- ✓ możliwość prowadzenia działalności gospodarczej (w wybranych dziedzinach) bez płacenia podatku dochodowego (zwolnienie podmiotowe),
- ✓ możliwość dystrybucji zysków ze spółek bez podwójnego opodatkowania (tj. płacenia podatku dochodowego na poziomie spółki, a następnie przez udziałowców),
- ✓ możliwość sprzedaży znaczących (wartościowych) aktywów, takich jak na przykład udziały w spółkach, nieruchomości lub dzieła sztuki, bez konieczności płacenia podatku dochodowego od uzyskanej ceny sprzedaży,
- ✓ zapewnienie sukcesji firmy rodzinnej i innych aktywów, z wieloma zaletami w porównaniu z tradycyjnymi instytucjami prawa spadkowego lub strukturami holdingowymi (co jest szczególnie przydatne w rodzinach patchworkowych),
- ✓ zapewnienie narzędzi do opracowania standardów zarządzania i zarządzania aktywami oraz oddzielenia działalności gospodarczej od życia rodzinnego.

Kto może otrzymać świadczenia od fundacji rodzinnej?

- Beneficjentem fundacji rodzinnej jest osoba, która zgodnie z jej statutem może otrzymać określone świadczenia od fundacji lub aktywa w związku z rozwiązaniem fundacji.
- Beneficjentem może być każda osoba fizyczna, a także organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego. Beneficjentem może być osoba fizyczna, która nie jest w żaden sposób powiązana z fundatorem.
- Świadczeniami tymi mogą być środki pieniężne, nieruchomości, ruchomości, papiery wartościowe itp. To fundator określa w statucie, jakie świadczenia mają otrzymać od fundacji poszczególni beneficjenci. Postanowienia statutu fundacji mogą być w tym zakresie naprawdę dowolne, ograniczone niemal wyłącznie wolą i wyobraźnią fundatora.
- Fundator może zastrzec w statucie, że beneficjent otrzyma określone świadczenia od fundacji pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu.
- Beneficjenci znajdują się na liście beneficjentów prowadzonej przez fundację.
- Prawa i obowiązki beneficjenta są niezbywalne. Roszczenia beneficjenta wobec fundacji już takie są.
- Beneficjent może zrzec się swojego statusu.

Działalność gospodarcza fundacji rodzinnej

Polski ustawodawca wprost zezwala fundacjom rodzinnym na prowadzenie działalności gospodarczej. Jeżeli dodatkowo działalność ta będzie prowadzona w określonych obszarach wskazanych przez ustawodawcę (tzw. dozwolona lub preferowana działalność gospodarcza fundacji), to fundacja nie będzie musiała płacić podatku dochodowego od osób prawnych.

Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą i jednocześnie korzystać z preferencji podatkowych w następujących obszarach:

- 1) zbycie posiadanego majątku, pod warunkiem, że nie został nabyty wyłącznie w celu dalszego zbycia,
- 2) leasing i wynajem posiadanego majątku, w tym nieruchomości,
- 3) udział w spółkach handlowych, funduszach inwestycyjnych i innych podobnych organizacjach,
- 4) udzielanie pożyczek podmiotom powiązanym,
- 5) obrót papierami wartościowymi (np. akcjami) i instrumentami pochodnymi,
- 6) prowadzenie gospodarstwa rolnego lub leśnego,
- 7) obrót zagranicznymi instrumentami pieniężnymi związanymi z działalnością fundacji.

Co trzeba zrobić, aby założyć fundację rodzinną?

Utworzenie fundacji rodzinnej wymaga:

- 1) oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej w formie aktu notarialnego lub testamentu - już na tym etapie powstanie tzw. fundacja rodzinna w organizacji, która może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania,
- 2) określenia treści statutu,
- 3) sporządzenia inwentaryzacji aktywów,
- 4) ustanowienia organów fundacji rodzinnej wymaganych przez prawo lub statut,
- 5) wpłaty funduszu założycielskiego przed rejestracją (o minimalnej wartości 100 000 PLN),
- 6) wpisu do rejestru fundacji rodzinnych.

Kto prowadzi fundację rodzinną?

Fundacja rodzinna działa poprzez swoje organy, które obejmują:

zarząd (organ obowiązkowy)

zarządza sprawami fundacji i reprezentuje ją na zewnątrz (jej jedynym członkiem może być fundator).

rada nadzorcza (organ opcjonalny)

pełni funkcje nadzorcze w stosunku do zarządu w zakresie przestrzegania przepisów prawa i postanowień zawartych w statucie.

zgromadzenie beneficjentów (organ obowiązkowy)

jest tworzone przez beneficjentów, którym statut przyznaje prawo zasiadania w tym organie. Podejmuje on uchwały w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego, udziela absolutorium członkom zarządu, dokonuje podziału lub pokrycia wyniku finansowego netto, wybiera firmę audytorską oraz zajmuje się innymi sprawami przypisanymi mu w statucie (jedynym beneficjentem może być również fundator).

Z jakich korzyści podatkowych może skorzystać fundacja rodzinna?

Założenie fundacji rodzinnej wiąże się z następującymi korzyściami podatkowymi:

- ✓ fundacja rodzinna, mimo że jest osobą prawną, nie płaci podatku dochodowego od osób prawnych od uzyskanego dochodu,
- ✓ w przypadku spełnienia świadczenia przez fundację na rzecz beneficjenta nie powstaje obowiązek podatkowy po stronie beneficjenta - w takim przypadku jedynie fundacja będzie zobowiązana do zapłaty podatku dochodowego w wysokości 15% spełnionego świadczenia (dotyczy to jednak beneficjentów będących członkami najbliższej rodziny fundatora),
- ✓ otrzymanie przez beneficjenta świadczeń od fundacji, jak również majątku fundacji w przypadku jej rozwiązania, nie podlega podatkowi od spadków i darowizn.

Skontaktuj się z nami

Jarosław Ostrowski

doradca podatkowy, radca prawny
wspólnik zarządzający
Kancelaria Ostrowski i Wspólnicy sp.k.

+48 606 612 296

j.ostrowski@ostrowski-legal.net